

Memo

Intern

Aan Ministerie van Infrastructuur en Milieu
.....
Van Eisma, Marc / Policy & Planning
.....
Kopie aan Peter Mollema, Eva Brascamp, Willem van Hattem
.....
Onderwerp **HbR-reactie consultatie Aanvullingswet bodem
Omgevingswet**
.....
Actie
.....

Havenbedrijf Rotterdam N.V.
Datum 17 mei 2016
Telefoon +31 (0)10 252 1312
Fax +31 (0)10 252 10 20
E-mail M.Eisma@portofrotterdam.com

Algemeen

Om te beginnen is het eigenlijk niet goed mogelijk dit voorstel te beoordelen zonder inzicht in de (voorstellen voor de) uitvoeringsregelgeving en het overgangsrecht. Met dit onderdeel wordt hierdoor een heel fragmentarisch beeld verkregen.

Vooraf de rollen van provincie - waterschap – gemeente – eigenaar, ook ten opzichte van elkaar wordt niet duidelijk. Vooral m.b.t. Gebiedsgericht Grondwaterbeheer (GBB) is dat erg relevant ook vanwege de samenhang bodem-grondwater hierbij.

Door het vervallen van het saneringsbevel verandert de dynamiek van GBB, doordat hiermee de stok achter de deur lijkt te verdwijnen. Dit vereist meer uitwerking naar de praktijk.

De nadruk lijkt verder erg op bodemkwaliteitsbeheer in relatie tot functie(verandering) en (bouw)activiteiten te liggen. Daarmee wordt geen duidelijk beeld verkregen van wat nu de bedoeling is t.a.v. het beheer van historische verontreinigingen in relatief statische gebieden (weinig activiteit in de bovengrond) als het havengebied. Er lijkt weinig prikkel te worden ingebouwd om daar überhaupt iets mee te doen.

Algemene vraagpunten:

- De normeringssystematiek voor bodem is niet helder en voor grondwater lijkt die nog niet ingevuld. De consequenties daarvan voor het Rotterdamse havengebied zijn daarom nog niet helder.
- Niet duidelijk is op welke manier eigenaren meer verantwoordelijk worden bij het omgaan met historische bodemverontreinigingen, zoals in de Aanvullingswet gesteld wordt. Wat wordt hiermee bedoeld?
- Niet duidelijk is hoe wordt omgegaan met nieuwe verontreinigingen, die ontstaan zijn na 1987, die bij inwerkingtreding nog niet zijn aangepakt. Deze vallen immers niet onder het overgangsrecht. Hoe wordt hiermee omgegaan?
- Voor historische verontreinigingen die bij inwerkingtreding nog niet zijn beschikt of na die tijd worden ontdekt geldt geen saneringsplicht meer. Het lijkt te lonen om te wachten. Hoe wordt voorkomen dat er een ongelijkheid ontstaat tussen deze gevallen en die wel zijn beschikt?

- Er wordt gesteld dat het bedrijfsleven zich inspant om uiterlijk 31 december 2020 de spoedlocaties te saneren of beheersen. Onduidelijk is wat er gebeurt als deze deadline niet wordt gehaald?
- Gemeenten krijgen meer bestuurlijke afwegingsruimte en beleidsruimte binnen de voorkeurs- en maximale waarden, waardoor er verschillen kunnen ontstaan tussen gemeenten onderling. Dat vindt HbR onwenselijk. Dit heeft mogelijk ook consequenties voor de manier van invoeren van GGB in het havengebied van Rotterdam.
- Voor grondwater lijkt het erop dat twee bevoegde gezagen een rol gaan spelen, nl. provincie (kwaliteit) en gemeente (kwantiteit), klopt dit? De voorkeur bestaat om dit neer te leggen bij één bevoegd gezag.
- Er wordt gesproken over de noodzaak voor 'inhoudelijke aanpassing' van de Bedrijvenregeling. Welke?
- De toelichting stelt dat bodemkwaliteit een rol kan spelen bij het verlenen van de omgevingsvergunning voor de milieubelastende activiteit. Dit vereist uitwerking in relatie tot eigen verantwoordelijkheid eigenaar t.a.v. historische verontreiniging / geen vergunningregime 'via de achterdeur'.
- Het is onduidelijk welke vrijheidsgraden provincie en gemeente hebben om bij omgevingsverordening/plan regels te stellen m.b.t. historische verontreinigingen; is primaire verantwoordelijkheid bij eigenaren geborgd of kan die door lagere regelgeving worden doorbroken?

Specifieke punten i.r.t. Gebiedsgericht Grondwaterbeheer

- In de Crisis en Herstelwet is de gebiedsgerichte aanpak van het havengebied opgenomen. De ruimte die hiervoor is gemaakt zou gehandhaafd moeten blijven.
- GGB kan nog steeds worden geregeld, binnen de Aanvullingswet door middel van een programma. Verandert er iets voor de insteek die Rotterdam kiest voor GGB?
- De relatie tussen (de rollen van) eigenaar vs. overheid bij (gebiedsgerichte aanpak van) historische verontreinigingen is onduidelijk. Door ontbreken van beschikking als stok achter de deur is onduidelijk wat de drive is voor bedrijven om mee te doen. Het wetsvoorstel gaat er vanuit dat historische verontreinigingen worden aangepakt op een 'passend, natuurlijk moment', dus als er een nieuwe activiteit op die plek wordt ontplooid waardoor de bodemsituatie niet (meer) passend is bij de functie. Waarom is dan voor bedrijven in relatief statische gebieden überhaupt nog drive om aan beheer te doen? Dit heeft ook relatie met de toelichting die stelt dat niet langer het 'geval' maar 'de activiteit' bepalend is.
- De verantwoordelijkheid voor grondwaterkwaliteit ligt/blijft bij de provincie. De gemeente is verantwoordelijk voor bodemkwaliteit. Wie is verantwoordelijk voor (uitvoering) GGB? De toelichting suggereert dat sprake zal zijn van een provinciaal programma. Onduidelijk is hoe de verantwoordelijkheidsverdeling tussen gemeente en provincie kan worden geregeld voor GGB. Blijft dat hetzelfde als nu? Ditzelfde geldt waarschijnlijk ook voor de relatie tussen bovengrond (gemeente) en diepere grondwater (provincie).
- Niet duidelijk is wat de rol van de provincie wordt bij GGB en er lijkt een mogelijkheid om bevoegdheden over te dragen?

- Voor gevallen die niet beschikt zijn en/of waar geen overgangsrecht voor geldt lijkt er minder aanleiding te zijn om mee te doen met GGB. Is dit zo bedoeld in de Aanvullingswet?
- Maatregelen voor het voorkomen en beperken van inbreng van verontreiniging in het grondwater zijn verplicht voor de inbreng en verspreiding van mobiele historische verontreiniging in het grondwater. Onduidelijk is of dit met GGB voor het havengebied kan worden ondervangen en hoe dit wettelijk wordt verankerd?
- De spoedlocaties die meedoen met GGB zullen waarschijnlijk niet voor eind 2020 worden aangepakt. Wat betekent dit voor deze locaties?
- In zijn algemeenheid lijkt er door het vervallen van de saneringsplicht een belangrijke prikkel voor bedrijven om mee te doen met GGB weg te vallen. Deelt u die mening en is dit zo ook bedoeld?
- Onduidelijk is wat bedoeld wordt met 'beperkingen die zijn verbonden' aan de huidige gebiedsgerichte aanpak.

HbR wil graag betrokken worden bij de verdere uitwerking van de uitvoeringsregelgeving bodem.